

INŠTITUT
ZA VODE
REPUBLIKE
SLOVENIJE

Institute
for Water of
the Republic
of Slovenia

*Voda za življenje, znanje za vodo.
Water for Life, Knowledge for Water.*

Poročilo o delu Inštituta za vode Republike Slovenije

PROGRAMSKI SKLOP: I. SKUPNA EU POLITIKA
DO VODA

PROJEKT: I/1 Izvajanje vodne direktive

NALOGA I/1/1: Priprava in zagotovitev strokovnih
podlag za pripravo Načrta upravljanja voda 2015-2021
in naloge povezane z izvajanjem programa ukrepov
upravljanja z vodami

I/1/1/1.2 Onesnaževanje

Letno poročilo o izvedenih nalogah na ukrepih DUDDS1,
DUDDS3, DUDDS21

Nosilec naloge:

dr. Tanja Mohorko

Ljubljana, december 2012

NASLOV NALOGE: Priprava in zagotovitev strokovnih podlag za pripravo Načrta upravljanja voda 2015-2021 in naloge povezane z izvajanjem programa ukrepov upravljanja z vodami - I/1/1/1.2 Onesnaževanje

ŠIFRA NALOGE: I/1/1/1.2

NAROČNIK: REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KEMTIJSTVO IN OKOLJE
Dunajska 22
1000, Ljubljana

IZVAJALEC: INŠTITUT ZA VODE REPUBLIKE SLOVENIJE
Hajdrihova 28c
1000, Ljubljana

NOSILEC NALOGE: dr. Tanja Mohorko, univ. dipl. inž. kem. inž.

AVTOR(JI): dr. Tanja Mohorko, univ. dipl. inž. kem. inž.
Urška Bremec, univ. dipl. inž. agr.

SODELAVCI:

DIREKTOR IZVRS: Jernej Prevc, univ. dipl. inž. grad.

(žig)

KRAJ IN DATUM: LJUBLJANA, december 2012

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE.....	I
KAZALO PREGLEDNIC.....	II
KAZALO PRILOG	II
1 UVOD	1
2 IZVEDBA NALOG V OKVIRU UKREPA »OPTIMIZACIJA PROGRAMA RAZVOJA PODEŽELJA 2007-2013 - PREDNOSTNA PODPORA IN DVIG SUBVENCIJ UKREPOV, KI IMAJO POZITIVNE UČINKE NA DOBRO STANJE VODA«	2
3 IZVEDBA NALOG V OKVIRU UKREPA »CILJNO VODENJE AKTIVNOSTI ZA OPTIMIZACIJO PRP 2014-2020 - PREDNOSTNA PODPORA UKREPOV, KI IMAJO POZITIVNE UČINKE NA STANJE VODA«.....	4
3.1 Predloga za ukrep DUDDS2.4 (Spodbujanje uporabe hitrih talnih nitratnih testov ter sestava in aplikacija gnojilnih načrtov na podlagi rezultatov analiz in potreb rastlin po hranilih ter podaljšanje obdobja za omejitve nanašanja gnojevke in/ali gnojnice po pravilu pridelka)	5
3.2 Predloga za ukrep DUDDS4 (Zasaditev in vzdrževanje za ekološki tip značilne obrežne vegetacije)	8
3.3 (DUDDS3) Optimizacija Programa razvoja podeželja 2007-2013 - prednostna podpora in dvig subvencij ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na dobro stanje voda.....	10
3.4 Ukrepi v sklopu Nacionalnega akcijskega programa, Strategija trajnostne rabe fitofarmacevtskih sredstev 2012-2022	12
4 IZVEDBA NALOG V OKVIRU UKREPA »OKREPITEV INŠPEKCIJSKEGA NADZORA – EMISIJE, KMETIJSTVO«	12
4.1 Vsebina dopisa Okrepitev inšpekcijskega nadzora – emisije, kmetijstvo	12
5 VIRI IN LITERATURA.....	17

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Vodna telesa na katerih naj se prioritetno izvaja ukrep »Okrepitev inšpekcijskega nadzora – emisije, kmetijstvo (DUDDS1)«	14
--	----

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Predstavitev za sestanku kmetijske inšpekcije dne 29.11. 2012, občina Škofja Loka.....	18
---	----

1 Uvod

V prvem delu poročila je podan prvi korak ukrepa DUDDS3 Optimizacija programa razvoja podeželja 2007-2013 - prednostna podpora in dvig subvencij ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na dobro stanje voda. Ukrep predvideva uvedbo vsebin, ki so relevantne za doseganje ciljev NUV. V ta namen je bilo pregledano gradivo za usposabljanje prodajalcev fitofarmaceutskih sredstev (v nadaljevanju FFS) in izvajalcev varstva rastlin, ki ga je leta 2009 pripravila Fitosanitarna uprava Republike Slovenije.

Poleg pregleda gradiva je bila za DUDDS3 naknadno ponovno odprta finančna shema v sklopu kmetijsko okoljskih ukrepov na območjih vodnih teles podzemnih voda Dravske, Murske in Savinjske kotline, ter prispevnih območjih zadrževalnikov Šmartinsko, Perniško, Gajševsko in Ledavsko jezero. Upravičenci so lahko prevzemali nove obveznosti za podukrepa ohranjanje kolobarja in ozelenitev njivskih površin.

V drugem delu poročila je podano opravljeno delo 1. in 2. koraka ukrepa (DUDDS21) Ciljno vodenje aktivnosti za optimizacijo PRP 2014-2020 - prednostna podpora ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na stanje voda. V letu 2012 so na Direktoratu za kmetijstvo začeli s pripravami na novo programsko obdobje 2014-2020 tudi na področju ukrepov razvoja podeželja. S tem v zvezi smo bili pozvani, da podamo predloge ukrepov za plačila na podlagi okvirne vodne direktive. Predloge smo izpolnili in jih posredovali Direktoratu za kmetijstvo za sledeče ukrepe:

- (DUDDS2.4) Spodbujanje uporabe hitrih talnih nitratnih testov ter sestava in aplikacija gnojilnih načrtov na podlagi rezultatov analiz in potreb rastlin po hranilih ter podaljšanje obdobja za omejitev nanašanja gnojevke in/ali gnojnice po spravilu pridelka
- (DUDDS3) Optimizacija Programa razvoja podeželja 2007-2013 - prednostna podpora in dvig subvencij ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na dobro stanje voda
- (DUDDS4) Zasaditev in vzdrževanje za ekološki tip značilne obrežne vegetacije

Drugi del ukrepa Ciljno vodenje aktivnosti za optimizacijo PRP 2014-2020 - prednostna podpora ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na stanje voda, je bilo podajanje predlogov ukrepov za Nacionalni akcijski program, Strategija trajnostne rabe fitofarmaceutskih sredstev 2012-2022.

2 Izvedba nalog v okviru ukrepa »Optimizacija Programa razvoja podeželja 2007-2013 - prednostna podpora in dvig subvencij ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na dobro stanje voda«

Ukrep Optimizacija Programa razvoja podeželja 2007-2013 - prednostna podpora in dvig subvencij ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na dobro stanje voda (DUDDS3) ima v svojem prvem koraku predvideno izobraževanje in intenziviranje dela kmetijskih svetovalcev z uvedbo vsebin, ki so relevantne za doseganje ciljev NUV. V ta namen smo pregledali gradivo, ki ga je leta 2009 pripravila Fitosanitarna uprava RS za usposabljanje prodajalcev fitofarmacevtskih sredstev izvajalcev varstva rastlin (MKGP in FURS, 2010). Gradivo se v svojem 4. Poglavju nanaša na varstvo okolja in uporabo FFS. Pod varstvom okolja je zajeto tudi varstvo voda h kateremu podajamo naslednje ugotovitve in predlagane posodobitve.

Gradivo na strani 45 v sklopu Okvirne vodne direktive 2000/60/ES navaja, da morajo dobro stanje voda do leta 2015 dosegati samo vodna telesa podzemnih voda. V gradivo je potrebno zajeti vse cilje, ki jih določa Uredba o podrobnejši vsebini in načinu priprave načrta upravljanja voda (Uradni list RS, št. 26/06, Spremembe 5/2009) in NUV in se nanašajo na varstvo celinskih površinskih voda, somornic, obalnega morja in podzemnih voda. Ti cilji so:

- doseganje dobrega kemijskega in ekološkega stanja površinskih voda
- doseganje dobrega kemijskega in količinskega stanja podzemnih voda
- preprečevanje poslabšanja stanja
- postopno zmanjšanje onesnaževanja s prednostnimi snovmi
- ustavitev ali postopna odprava emisij, odvajanja in uhajanja prednostnih nevarnih snovi
- doseganje dobrega stanja na območjih s posebnimi zahtevami

Okvirna vodna direktiva med drugim predpisuje tudi cilje vezane na prednostne in prednostno nevarne snovi. Cilja sta pomembna zaradi tega ker določene aktivne snovi, ki se nahajajo v FFS in so še vedno registrirane, spadajo med prednostne snovi. Za te snovi bo potrebno doseči cilj zmanjševanja onesnaževanja.

Na strani 49 v drugem odstavku je navedena Uredba o kemijskem stanju površinskih voda (Ur. l. RS, št. 11/2002), ki prenehala veljati v letu 2009. Navesti je potrebno Uredbo o stanju voda površinskih voda (Ur. l. RS, št. 14/2009, 98/2010). Največja novost te uredbe je ekološko stanje, ki prinaša nove mejne vrednosti za hranila in posebna onesnaževala. Med slednjimi najdemo določene aktivne snovi, ki se nahajajo v FFS in so registrirane. Ob tem predlagamo, da se ob sliki 14 (Kemijsko stanje površinskih voda v obdobju 2006-2008) prikaže tudi ekološko stanje – posebna onesnaževala.

V gradivu naj se doda odstavek na temo Območij s posebnimi zahtevami.

Območja s posebnimi zahtevami so tista območja, za katera predpisi določajo v povezavi z vodami dodatne cilje in zahteve zaradi njihovega varstva. Območja s posebnimi zahtevami so natančneje določena z Uredbo o podrobnejši vsebini in načinu priprave načrta upravljanja voda (Uradni list RS, št. 26/06). Tako so v sklopu teh območij obravnavana: varstvena območja po predpisih o vodah, in sicer vodovarstvena območja, območja kopalnih voda, ogrožena območja, občutljiva in ranljiva območja po predpisih varstva okolja, območja pomembna za življenje in rast morskih školjk in morskih polžev, območja salmonidnih in ciprinidnih voda, zavarovana in varovana območja v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, za katera sta pomembna vodni režim in kakovost voda, in območja varstvenih voda v skladu s predpisi, ki urejajo ribištvo (NUV, 2011).

V gradivu naj se doda odstavek na temo temeljnih in dopolnilnih ukrepov.

Program temeljnih ukrepov tvorijo ukrepi skupne vodne politike, ki izhajajo iz predpisov, s katerimi so bila v slovenski pravni red prenesena določila vodne direktive in direktiv, navedenih v prilogi VI vodne direktive ter drugi temeljni ukrepi, ki izhajajo iz slovenske zakonodaje, in sicer temeljni ukrepi za področja:

- varstva površinskih in podzemnih voda,
- urejanja voda,
- rabe površinskih in podzemnih voda,
- ekonomskih inštrumentov.

Za vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda, kjer leta 2015 brez temeljnih ukrepov okoljski cilji ne bodo doseženi, so predvideni dopolnilni ukrepi za doseganje dobrega stanja oziroma dobrega potenciala (NUV, 2011).

Zaključek

Ugotavljamo da Gradivo za usposabljanje prodajalcev FFS in izvajalcev varstva rastlin (MKGP in FURS, 2010) obravnava varstvo voda vendar je potrebno obstoječe vsebine dopolniti z vsebinami iz Uredbe o podrobnejši vsebini in načinu priprave načrta upravljanja voda (Ur. l. RS, št. 26/06, Spremembe 5/2009), Uredbe o stanju voda površinskih voda (Ur. l. RS, št. 14/2009, 98/2010) in Uredbe o načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Ur. l. RS, št. 61/2011, Spremembe 49/2012) s katero je bil sprejet Načrta upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja za obdobje 2009 – 2015.

3 Izvedba nalog v okviru ukrepa »Ciljno vodenje aktivnosti za optimizacijo PRP 2014-2020 - prednostna podpora ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na stanje voda«

V okviru ukrepa »Ciljno vodenje aktivnosti za optimizacijo PRP 2014-2020 - prednostna podpora ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na stanje voda« (DUDDS 21) so bile predloge treh ukrepov, in sicer:

- Spodbujanje uporabe hitrih talnih nitratnih testov ter sestava in aplikacija gnojilnih načrtov na podlagi rezultatov analiz in potreb rastlin po hranilih ter podaljšanje obdobja za omejitev nanašanja gnojevke in/ali gnojnice po pravilu pridelka (DUDDS2.4)
- Optimizacija Programa razvoja podeželja 2007-2013 - prednostna podpora in dvig subvencij ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na dobro stanje voda (DUDDS3)
- Zasaditev in vzdrževanje za ekološki tip značilne obrežne vegetacije (DUDDS4)

Predloge so bile posredovane na Direktorat za kmetijstvo in so podane v nadaljevanju. Siva barva označuje izpolnjene podatke s strani Inštituta za vode RS.

Na koncu sta podana še ukrepa iz Nacionalnega akcijskega programa, Strategija trajnostne rabe fitofarmacevtskih sredstev 2012-2022.

3.1 Predloga za ukrep DUDDS2.4 (Spodbujanje uporabe hitrih talnih nitratnih testov ter sestava in aplikacija gnojilnih načrtov na podlagi rezultatov analiz in potreb rastlin po hranilih ter podaljšanje obdobja za omejitev nanašanja gnojevke in/ali gnojnice po pravilu pridelka)

UKREPI RAZVOJA PODEŽELJA 2014-2020 - PLAČILA NA PODLAGI OKVIRNE DIREKTIVE O VODAH

1. Datum izpolnjevanja: 24.5.2012
(Vpišite datum izpolnjevanja obrazca.)

2. Kontaktna oseba
(Vpišite naziv institucije, ime in priimek kontaktne osebe, e-naslov, telefon.)

Institucija:	Inštitut za vode RS
Ime in priimek:	Urška Bremec
e-naslov:	urska.bremec@izvrs.si
Telefon:	01/4775313

3. Ukrep razvoja podeželja ([Uredba EU za razvoj podeželja](#)¹, 31. člen): Plačila na podlagi Okvirne direktive o vodah (plačila OVD)

Spodbujanje uporabe hitrih talnih nitratnih testov ter sestava in aplikacija gnojilnih načrtov na podlagi rezultatov analiz in potreb rastlin po hranilih ter podaljšanje obdobja za omejitev nanašanja gnojevke in/ali gnojnice po pravilu pridelka

Namen:

- Podpora kompenzira nastale stroške in izgubo prihodka zaradi omejitev na zadevnih območjih, ki so posledica izvajanja Okvirne vodne direktive².
- Plačila krijejo le obveznosti, ki presegajo obvezne standarde.

Upravičenci:

- Kmetje
- Drugi upravljalci zemljišč, v upravičenih primerih

Upravičena območja:

- Kmetijske površine, vključene v Načrt upravljanja voda (NUV).

Višina pomoči:

- Največ 500 EUR/ha letno v prvih petih letih*
- Največ 200 EUR/ha letno*
- Najmanj 50 EUR/ha letno
- * Ti zneski so lahko v izjemnih/specifičnih primerih tudi višji, vendar pa jih je potrebno utemeljiti v Programu razvoja podeželja.

¹ http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/index_en.htm

² Informacije o Okvirni vodni direktivi so dostopne prek <http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/>.

Posebne zahteve, ki:

- izhajajo iz NUV in nalagajo bistvene spremembe v rabi zemljišč oz. bistvene omejitve pri kmetovanju,
- presegajo:
 - zahteve ustreznih obveznih standardov navzkrižne skladnosti in zelene komponente I. stebra,
 - raven varstva, predvidenega z zakonodajo Unije, ki je bila v veljavi v času sprejetja Okvirne vodne direktive,
 - ukrepe, ki so potrebni za izvajanje drugih predpisov EU za varstvo voda.

Delegirani akti:

- Niso predvideni.

4. Relevantnost ukrepa

(Z levim gumbom miške dvakrat kliknite na označen kvadratik in izberite vrednost 'Nepotrjeno' ali 'Potrjeno'. Če ste označili 'Nepotrjeno', pojasnite zakaj po vašem mnenju ukrep ni relevanten.)

☒ Ukrep je relevanten.

☐ Ukrep ni relevanten.*

*Obrazložitev zakaj ukrep ni relevanten.

5. Katere aktivnosti/omejitve v okviru ukrepa plačila OVD predlagate?

(Opišite aktivnost(i)/omejitev (omejitve) v okviru ukrepa plačila OVD, ki naj bi se po vašem mnenju izvajala(e) v programskem obdobju 2014-2020.)

A) Spodbujanje uporabe hitrih talnih nitratnih testov za vsako leto na kmetijskih površinah znotraj prispevnih površinah VTPV in VTPodV in izdelava ter aplikacija gnojilnih načrtov za gnojenje na podlagi rezultatov analiz in potreb rastlin po hranilih. Ukrep za ustreznejše doziranje hranil v tla, da ne prihaja do pregojevanja in večanja bilance hranil v tleh.

Izvajanje ukrepa je predvideno na prispevnih površinah vodnih teles, kjer leta 2015 brez dopolnilnih ukrepov zaradi kmetijske dejavnosti okoljski cilji ne bodo doseženi:

Vodna telesa površinskih voda :SI38VT34 KMPVT zadrževalnik Perniško jezero, SI434VT52 KMPVT zadrževalnik Gajševsko jezero, SI442VT12 KMPVT zadrževalnik Ledavsko jezero
Vodna telesa podzemnih voda: VTPodV_3012 Dravska kotlina, VTPodV_4016 Murska kotlina, VTPodV_1002 Savinjska kotlina)

6. Katere nadstandardne zahteve morajo izpolnjevati aktivnosti/omejitve iz 5. točke?

(Za vsako aktivnost/omejitev posebej napišite predlog nadstandardnih zahtev, ki presegajo zahteve običajne kmetijske prakse (zahteve običajne kmetijske prakse so zahteve, ki izhajajo iz NUV in nalagajo bistvene spremembe v rabi zemljišč oz. bistvene omejitve pri kmetovanju, zahteve ustreznih obveznih standardov [navzkrižne skladnosti](#) in zelene komponente I. stebra, raven varstva, predvidenega z zakonodajo Unije, ki je bila v veljavi v času sprejetja Okvirne vodne direktive in ukrepe, ki so potrebni za izvajanje drugih predpisov EU za varstvo voda. Zahteve morajo biti zastavljene tako, da jih je mogoče finančno ovrednotiti in njihovo izvajanje tudi preveriti - administrativno in/ali s kontrolo na kraju samem.)

Izvajanje hitrih talnih nitratnih testov za vsako leto na kmetijskih površinah znotraj prispevnih površin VTPV in VTPodV in izdelava ter aplikacija gnojilnih načrtov za gnojenje na podlagi rezultatov analiz in potreb rastlin po hranilih.

7. Odprta vprašanja/problemi in odgovori/rešitve

(Napišite odprta vprašanja in/ali probleme, ki se lahko pojavijo pri izvajanju ukrepa plačila OVD in ukrepov iz predloga Uredbe EU za neposredna plačila, vključno z odgovori na ta odprta vprašanja in rešitvami za odpravo evidentiranih problemov.)

3.2 Predloga za ukrep DUDDS4 (Zasaditev in vzdrževanje za ekološki tip značilne obrežne vegetacije)

UKREPI RAZVOJA PODEŽELJA 2014-2020 - PLAČILA NA PODLAGI OKVIRNE DIREKTIVE O VODAH

1. Datum izpolnjevanja: 24.5.2012
(Vpišite datum izpolnjevanja obrazca.)

2. Kontaktna oseba
(Vpišite naziv institucije, ime in priimek kontaktne osebe, e-naslov, telefon.)

Institucija:	Inštitut za vode RS
Ime in priimek:	Urška Bremec
e-naslov:	urska.bremec@izvrs.si
Telefon:	01/4775313

3. Ukrep razvoja podeželja ([Uredba EU za razvoj podeželja](#)³, 31. člen): Plačila na podlagi Okvirne direktive o vodah (plačila OVD)

Zasaditev in vzdrževanje za ekološki tip značilne obrežne vegetacije

Namen:

- Podpora kompenzira nastale stroške in izgubo prihodka zaradi omejitev na zadevnih območjih, ki so posledica izvajanja Okvirne vodne direktive⁴.
- Plačila krijejo le obveznosti, ki presegajo obvezne standarde.

Upravičenci:

- Kmetje
- Drugi upravljalci zemljišč, v upravičenih primerih

Upravičena območja:

- Kmetijske površine, vključene v Načrt upravljanja voda (NUV).

Višina pomoči:

- Največ 500 EUR/ha letno v prvih petih letih*
- Največ 200 EUR/ha letno*
- Najmanj 50 EUR/ha letno
- * Ti zneski so lahko v izjemnih/specifičnih primerih tudi višji, vendar pa jih je potrebno utemeljiti v Programu razvoja podeželja.

Posebne zahteve, ki:

- izhajajo iz NUV in nalagajo bistvene spremembe v rabi zemljišč oz. bistvene omejitve pri kmetovanju,

³ http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/index_en.htm

⁴ Informacije o Okvirni vodni direktivi so dostopne prek <http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/>.

- presegajo:
 - zahteve ustreznih obveznih standardov navzkrižne skladnosti in zelene komponente I. stebra,
 - raven varstva, predvidenega z zakonodajo Unije, ki je bila v veljavi v času sprejetja Okvirne vodne direktive,
 - ukrepe, ki so potrebni za izvajanje drugih predpisov EU za varstvo voda.

Delegirani akti:

- Niso predvideni.

4. Relevantnost ukrepa

(Z levim gumbom miške dvakrat kliknite na označen kvadrata in izberite vrednost 'Nepotrjeno' ali 'Potrjeno'. Če ste označili 'Nepotrjeno', pojasnite zakaj po vašem mnenju ukrep ni relevanten.)

☒ Ukrep je relevanten.

☐ Ukrep ni relevanten.*

*Obrazložitev zakaj ukrep ni relevanten.

5. Katere aktivnosti/omejitve v okviru ukrepa plačila OVD predlagate?

(Opišite aktivnost(i)/omejitve (omejitve) v okviru ukrepa plačila OVD, ki naj bi se po vašem mnenju izvajala(e) v programskem obdobju 2014-2020.)

Obrežna vegetacija se zasadi v širini, ki se definira na podlagi strokovnih podlag, na območjih neposrednega stika vodnega telesa in tistih kmetijskih površin, na katere se nanašajo hranila in sredstva za varstvo rastlin. Na močno preoblikovanih vodnih telesih na posebnih varstvenih območjih pa upošteva tudi varstvene cilje, določene z Operativnim programom – program upravljanja območij Natura 2000.

6. Katere nadstandardne zahteve morajo izpolnjevati aktivnosti/omejitve iz 5. točke?

(Za vsako aktivnost/omejitev posebej napišite predlog nadstandardnih zahtev, ki presegajo zahteve običajne kmetijske prakse (zahteve običajne kmetijske prakse so zahteve, ki izhajajo iz NUV in nalagajo bistvene spremembe v rabi zemljišč oz. bistvene omejitve pri kmetovanju, zahteve ustreznih obveznih standardov [navzkrižne skladnosti](#) in zelene komponente I. stebra, raven varstva, predvidenega z zakonodajo Unije, ki je bila v veljavi v času sprejetja Okvirne vodne direktive in ukrepe, ki so potrebni za izvajanje drugih predpisov EU za varstvo voda. Zahteve morajo biti zastavljene tako, da jih je mogoče finančno ovrednotiti in njihovo izvajanje tudi preveriti - administrativno in/ali s kontrolo na kraju samem.)

Glej vprašanje spodaj pod točko 7.

7. Odprta vprašanja/problemi in odgovori/rešitve

(Napišite odprta vprašanja in/ali probleme, ki se lahko pojavijo pri izvajanju ukrepa plačila OVD in ukrepov iz predloga Uredbe EU za neposredna plačila, vključno z odgovori na ta odprta vprašanja in rešitvami za odpravo evidentiranih problemov.)

Vprašanje glede zelenega plačila, ki vsebuje imenovana ekološka območja. Ali so to že tudi območja, ki ustrezajo puščanju zaraščanja avtohtone vegetacije? Višina plačila se določi glede na vrsto kmetijske rabe na teh zemljiščih.

3.3 (DUDDS3) Optimizacija Programa razvoja podeželja 2007-2013 - prednostna podpora in dvig subvencij ukrepov, ki imajo pozitivne učinke na dobro stanje voda

UKREPI RAZVOJA PODEŽELJA 2014-2020 - PLAČILA NA PODLAGI OKVIRNE DIREKTIVE O VODAH

1. Datum izpolnjevanja: 04.6.2012
(Vpišite datum izpolnjevanja obrazca.)

2. Kontaktna oseba
(Vpišite naziv institucije, ime in priimek kontaktne osebe, e-naslov, telefon.)

Institucija:	Inštitut za vode RS
Ime in priimek:	Urška Bremec
e-naslov:	urska.bremec@izvrs.si
Telefon:	01/4775313

3. Ukrep razvoja podeželja ([Uredba EU za razvoj podeželja](#)⁵, 31. člen): Plačila na podlagi Okvirne direktive o vodah (plačila OVD)

Izobraževanje in intenziviranje dela kmetijskih svetovalcev

Namen:

- Podpora kompenzira nastale stroške in izgubo prihodka zaradi omejitev na zadevnih območjih, ki so posledica izvajanja Okvirne vodne direktive⁶.
- Plačila krijejo le obveznosti, ki presegajo obvezne standarde.

Upravičenci:

- Kmetje
- Drugi upravljavci zemljišč, v upravičenih primerih

Upravičena območja:

- Kmetijske površine, vključene v Načrt upravljanja voda (NUV).

Višina pomoči:

- Največ 500 EUR/ha letno v prvih petih letih*
- Največ 200 EUR/ha letno*
- Najmanj 50 EUR/ha letno
- * Ti zneski so lahko v izjemnih/specifičnih primerih tudi višji, vendar pa jih je potrebno utemeljiti v Programu razvoja podeželja.

Posebne zahteve, ki:

- izhajajo iz NUV in nalagajo bistvene spremembe v rabi zemljišč oz. bistvene omejitve pri kmetovanju,

⁵ http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/index_en.htm

⁶ Informacije o Okvirni vodni direktivi so dostopne prek <http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/>.

- presegajo:
 - zahteve ustreznih obveznih standardov navzkrižne skladnosti in zelene komponente I. stebra,
 - raven varstva, predvidenega z zakonodajo Unije, ki je bila v veljavi v času sprejetja Okvirne vodne direktive,
 - ukrepe, ki so potrebni za izvajanje drugih predpisov EU za varstvo voda.

Delegirani akti:

- Niso predvideni.

4. Relevantnost ukrepa

(Z levim gumbom miške dvakrat kliknite na označen kvadratik in izberite vrednost 'Nepotrjeno' ali 'Potrjeno'. Če ste označili 'Nepotrjeno', pojasnite zakaj po vašem mnenju ukrep ni relevanten.)

☒ Ukrep je relevanten.

☐ Ukrep ni relevanten.*

*Obrazložitev zakaj ukrep ni relevanten.

5. Katere aktivnosti/omejitve v okviru ukrepa plačila OVD predlagate?

(Opišite aktivnost(i)/omejitev (omejitve) v okviru ukrepa plačila OVD, ki naj bi se po vašem mnenju izvajala(e) v programskem obdobju 2014-2020.)

Izobraževanje in intenziviranje dela kmetijskih svetovalcev, ki zagotavljajo osveščanje kmetovalcev na območjih, kjer leta 2015 brez dopolnilnih ukrepov zaradi kmetijske dejavnosti okoljski cilji ne bodo doseženi – v program dela kmetijskih svetovalcev je potrebno za leto 2012 uvesti vsebine, ki so relevantne za doseganje ciljev NUV. Nujno je intenzivno usposabljanje na območjih 4 VTPV in 3VTPodV (SI1668VT MPVT zadrževalnik Šmartinsko jezero, SI38VT34 MPVT zadrževalnik Perniško jezero, SI434VT52 MPVT zadrževalnik Gajševsko jezero, SI442VT12 MPVT zadrževalnik Ledavsko jezero, VTPodV_1002 Savinjska kotlina, VTPodV_3012 Dravska kotlina in VTPodV_4016 Murska kotlina). Usposabljanje v obliki predavanj kmetijskim svetovalcem o različnih oblikah onesnaževanja voda s hranili in fitofarmacevtskimi sredstvi ter možnostih omejitve oziroma preprečitve onesnaževanja.

6. Katere nadstandardne zahteve morajo izpolnjevati aktivnosti/omejitve iz 5. točke? (Za vsako aktivnost/omejitev posebej napišite predlog nadstandardnih zahtev, ki presegajo zahteve običajne kmetijske prakse (zahteve običajne kmetijske prakse so zahteve, ki izhajajo iz NUV in nalagajo bistvene spremembe v rabi zemljišč oz. bistvene omejitve pri kmetovanju, zahteve ustreznih obveznih standardov [navzkrižne skladnosti](#) in zelene komponente I. stebra, raven varstva, predvidenega z zakonodajo Unije, ki je bila v veljavi v času sprejetja Okvirne vodne direktive in ukrepe, ki so potrebni za izvajanje drugih predpisov EU za varstvo voda. Zahteve morajo biti zastavljene tako, da jih je mogoče finančno ovrednotiti in njihovo izvajanje tudi preveriti - administrativno in/ali s kontrolo na kraju samem.)

V izobraževanje se vključijo vsebine s področja onesnaževanja voda iz kmetijstva s hranili in s fitofarmacevtskimi sredstvi.

Vsebine o različnih načinih in oblikah onesnaževanja, ki se pojavljajo v kmetijski dejavnosti.

7. Odprta vprašanja/problemi in odgovori/rešitve

(Napišite odprta vprašanja in/ali probleme, ki se lahko pojavijo pri izvajanju ukrepa plačila OVD in ukrepov iz predloga Uredbe EU za neposredna plačila, vključno z odgovori na ta odprta vprašanja in rešitvami za odpravo evidentiranih problemov.)

3.4 Ukrepi v sklopu Nacionalnega akcijskega programa, Strategija trajnostne rabe fitofarmacevtskih sredstev 2012-2022

V sklopu Nacionalnega akcijskega programa, Strategija trajnostne rabe fitofarmacevtskih sredstev 2012-2022 smo podali dva ukrepa. Ukrepi 14: Ministrstvo pri pripravi PRP 2014-2020 v okviru ukrepa kmetijsko okoljskih plačil, ob sodelovanju strokovnih služb s področja varstva rastlin in okolja, vključni ukrepe s področja varovanja vodnega okolja in virov pitne. Ukrepi 15: Uporabnik v primerih, ko ima na voljo dva ali več FFS, ki so enako ali podobno učinkovita, za tretiranje uporabi tistega, ki imajo manj škodljiv vpliv površinske in podzemne vode in ne vsebuje aktivnih snovi iz seznama prednostnih snovi ali posebnih onesnaževal določenih v predpisih, ki urejajo stanje površinskih voda.

4 Izvedba nalog v okviru ukrepa »Okrepitev inšpekcijskega nadzora – emisije, kmetijstvo«

Ukrepi »Okrepitev inšpekcijskega nadzora – emisije, kmetijstvo (DUDDS1)« obravnava dva področja, in sicer kmetijstvo in emisije snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo iz industrijskih naprav in komunalnih čistilnih naprav. Za nadzor nad navedenimi področji je odgovoren Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, hrano in okolje. V nadaljevanju je podana metodologija priprave in predpisovanja ukrepa ter rezultati DUDDS1 zaradi predstavitve Načrta upravljanja voda na sestanku kmetijske inšpekcije dne 29.11. 2012 v Crngrobu, občina Škofja Loka.

4.1 Vsebina dopisa Okrepitev inšpekcijskega nadzora – emisije, kmetijstvo

Okrepitev inšpekcijskega nadzora – kmetijstvo

Ukrepi je predpisan z namenom kadrovske okrepitve in z namenom usmeritve inšpektorjev na območju, kjer leta 2015 brez dopolnilnih ukrepov zaradi kmetijske dejavnosti okoljski cilji ne bodo doseženi, s poudarkom na kmetijsko-okoljskih problematikah.

Ukrepi vključuje sledeče aktivnosti:

- prilagoditev programa dela Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano,
- izvajanja inšpekcijskega nadzora, kjer zaradi kmetijske dejavnosti leta 2015 brez dopolnilnih ukrepov okoljski cilji ne bodo doseženi in
- preveritev in izboljšanje sistema izvajanja nadzora (postopkov, zakonodaje).

Okrepitev inšpekcijskega nadzora – emisije

Ukrep je predpisan z namenom kadrovske okrepitve in z namenom usmeritve inšpektorjev na območja kjer okoljski cilji ne bodo ali verjetno ne bodo doseženi pri tem pa ugotavljamo zmeren ali velik vpliv točkovnih virov onesnaževanja in čezmerno obremenjevanje na podlagi podatkov obratovalnega monitoringa emisij.

Metodologija

Metodologija pripisovanja ukrepov na vodna telesa obsega več posameznih korakov, in sicer:

KMETIJSTVO – površinske vode

Ukrep je predpisan kje je ugotovljeno, da dobro stanje voda do leta 2015 ne bo doseženo pri čemer na podlagi in kjer na podlagi

1. Korak: Ukrep je predpisan kje je ugotovljeno, da dobro stanje voda do leta 2015 ne bo doseženo pri tem pa so na podlagi analiz obremenitev in vplivov kot edine obremenitve ugotovljene obremenitve iz kmetijstva, ki imajo lahko velik vpliv na stanje voda
2. Korak: Za ta vodna telesa so bili v nadaljevanju podrobneje pregledani podatki imisijskega monitoringa za obdobje od 2005 do 2008 in izračunani trendi koncentracij podatki pri čemer so morale biti za navedeno obdobje na razpolago vsaj 4 meritve.
3. Korak: Upoštevanje tipa vodnega telesa:
 - a. Vodotoki: Zaradi naravnih hidroloških značilnosti se predvideva, da zaradi izvajanja temeljnih ukrepov lahko pride do izboljšanja stanja do leta 2015. prihaja. Vendar to velja le v primeru, da trend koncentracij kaže na zmanjševanje onesnaževanja.
 - b. Močno preoblikovana vodna telesa: Zaradi potencialne akumulacije onesnaževal se za ta voda telesa ocenjuje, da bo do leta 2015 stanje ostalo ne spremenjeno.

KMETIJSTVO – podzemne vode

Ukrep je predpisan kjer je ugotovljeno, da dobro kemijsko stanje podzemne vode leta 2015 ne bo doseženo in je na obravnavanem območju prisotna kmetijska dejavnost, za katero se

na podlagi analize obremenitev in vplivov na podzemne vode ugotavlja, da ogroža doseganje dobrega stanja voda.

EMISIJE SNOVI IZ TOČKOVNIH VIROV ONESNAŽEVANJA

1. Korak: Stanje na vodnem telesu ne dosega dobrega stanja in je ocenjeno s 4
2. Korak: Ocena analize obremenitev kaže, da so na vodnih telesih prisotni veliki vplivi na stanje voda zaradi točkovnih virov onesnaževanja (industrijske naprave in komunalne čistilne naprave) pri čemer ostale obremenitve niso prepoznane

3. Korak: Glede na podatke obratovalnega monitoringa emisij je na točkovnih virih, ki povzročajo velik vpliv na okolje, v letih 2006 in/ali 2007 in/ali 2008 prihajalo do čezmernega onesnaževanja.
4. Korak: Glede na primerjavo dejanskih letnih količin emisij in letnih količin emisij ob upoštevanju mejnih emisijskih vrednosti lahko predvidevamo izboljšanje stanja.

Rezultati

Glede na opisano metodologijo je ukrep »Okrepitev inšpekcijskega nadzora – emisije, kmetijstvo (DUDDS1)« predpisan na večjem številu vodnih teles. Ukrep predvideva prilagoditev programa dela inšpektorata na način, da se inšpekcijski nadzor izvaja na izbranih vodnih telesih. Slednja so navedena v spodnji preglednici (Preglednica 1)

Preglednica 1: Vodna telesa na katerih naj se prioriteto izvaja ukrep »Okrepitev inšpekcijskega nadzora – emisije, kmetijstvo (DUDDS1)«

Obremenitev	Vodno telo	Opombe
KMETIJSTVO	SI1668VT MPVT zadrževalnik Šmartinsko jezero	
	SI38VT34 MPVT zadrževalnik Perniško jezero	
	SI434VT52 MPVT zadrževalnik Gajševsko jezero	
	SI442VT12 MPVT zadrževalnik Ledavsko jezero	

Obremenitev	Vodno telo	Opombe
	VTPodV_3012 Dravska kotlina	Na VTPodV so v zmernem ekološkem stanjem (2006-2008) sledeča VTPV: • SI3VT359 kMPVT Drava Dravograd – Maribor , • SI3VT930 kMPVT Drava Ptuj–Ormož (Borl/Ormož), • SI3VT5172 kMPVT zadrževalnik Ptujsko jezero, • SI36VT90 VT Dravinja Zreče–Videm (Videm pri Ptuj), • SI38VT90 VT Pesnica zadrževalnik Perniško jezero–Ormož (Zamušani) in • SI368VT9 VT Polskava Zgornja Polskava – Tržec OVDOK 2015 - zadnja štiri VTPV verjetno ne bodo dosegla okoljskih ciljev do 2015, medtem ko kMPVT Drava Ptuj Ormož ne bo dosegel okoljskih ciljev do 2015.
	VTPodV_4016 Murska kotlina	Na VTPodV so v zmernem ekološkem stanjem (2006-2008) sledeča VTPV: • SI432VT Kučnica, • SI442VT91 Ledava zadrževalnik Ledavsko jezero sotočje z Veliko Krko, ki tudi verjetno ne bo doseglo okoljskih ciljev do 2015 (OVDOK 2015); okoljskih ciljev do 2015 ne bodo dosegla (OVDOK 2015): SI432VT Kučnica, SI43VT30 Kučnica Mura Petanjci-Gibina in SI4426VT2 Kobiljanski potok državna meja-Ledava

Obremenitev	Vodno telo	Opombe
	VTPodV_1002 Savinjska kotlina	OVDOK 2015 – okoljski cilji verjetno ne bodo doseženi v VTPV v VT Paka Skorno-Šmartno, VT Savinja Letuš-Celje in VT Bolska Kapla-Latkova vas
EMIŠIJE SNOVI IZ TOČKOVNIH VIROV ONESNAŽEVANJA	SI132VT7 VT Kamniška Bistrica Študa-Dol	Vzrok za slabo stanje je Farma Ihan d.d., ki je med leti 2006-2008 čezmerno obremenjevala vodno telo glede na mejno vrednost za izpust v vode.
	SI192VT1 VT Sotla Dobovec-Podčetrtek	Vzrok za slabo stanje je Steklarna Rogaška d.d., ki je med leti 2006-2008 čezmerno obremenjevala vodno telo glede na mejno vrednost za izpust v vode.

Zaključek

Okrepitev inšpekcijskega nadzora je predlagana glede na obremenitve iz kmetijstva in glede na emisije snovi iz točkovnih virov onesnaževanja. Na osnovi metodologije se predlaga usmeritev inšpektorjev pristojnih za področje kmetijstva na območja reke Mure, Drave in Savinje in za inšpektorje pristojne za nadzor nad emisijami na območje Kamniške Bistrice in Sotle.

5 VIRI IN LITERATURA

- 1.) DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike, Dostopno na: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sl/dd/15/05/32000L0060SL.pdf> (december, 2012)
- 2.) IzVRS, 2011: Načrt upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja
- 3.) MKO, Nacionalni akcijski program, Strategija trajnostne rabe fitofarmacevtskih sredstev 2012-2022 (delovno gradivo, oktober 2012).
- 4.) MKGP in FURS, 2010: Gradivo za usposabljanje prodajalcev in izvajalcev varstva rastlin

1 PRILOGA

Priloga 1: Predstavitev za sestanku kmetijske inšpekcije dne 29.11. 2012, občina Škofja Loka.

DOPOLNILNI UKREPI

DOPOLNILNI UKREPI	za doseganje dobrega stanja / dobrega potenciala
	za prepreč. poslabš. stanja
	drugi dopolnilni ukrepi
	ekonomski inštrumenti
	podnebne spremembe

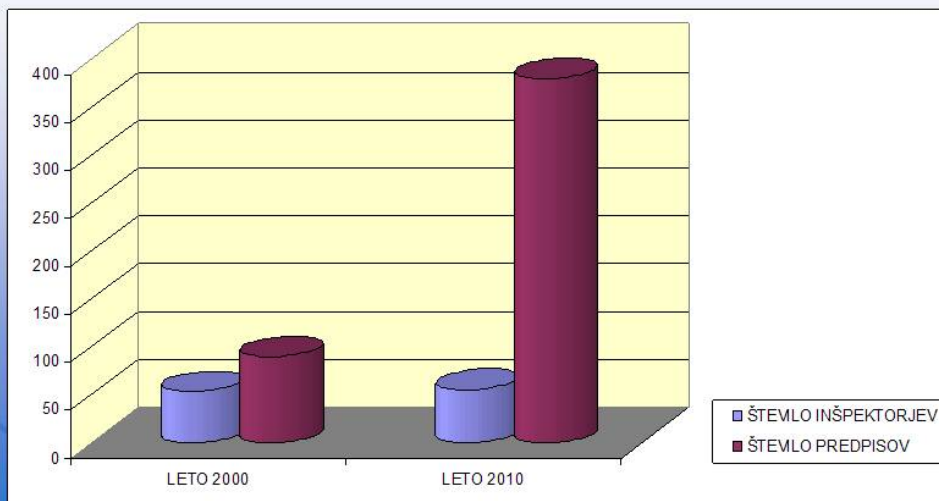

skrbimo za vode

Primerjava stanja od l. 2000 do danes

Razmerje med številom inšpektorjev in številom predpisov s področja okolja, narave in voda v obdobju 2000–2010 (Inšpektorat za okolje in prostor, 2011)

Dopolnilni ukrepi

Ukrep: Okrepitev inšpekcijskih služb (DUPPS4)

Za zagotavljanje učinkovitega sistema nadzora spoštovanja prepovedi, omejitev in varstvenih režimov je predlagana okrepitev inšpekcijskih služb z namenom izvajanja:

- Poostrenega nadzora nad odvzemi vode in odvzemi naplavin
- Poostrenega nadzora nad izvedbo regulacij in drugih ureditev ter preverjanja skladnosti projektne dokumentacije z izvedbo na terenu
- Poostrenega nadzora nad posegi v vodno in priobalno zemljišče
- Poostrenega nadzora nad posegi na poplavnih območjih
- Nadzora na vodovarstvenih območjih
- Poostrenega nadzora nad vlaganjem organizmov
- Poostrenega nadzora nad odvzemi podzemne vode

Dopolnilni ukrepi

Ukrep: Poostreitev inšpekcijskega nadzora (emisije, kmetijstvo) (DUDDS 1)

Ukrep naslavlja: čezmerno obremenjevanje na iztokih iz industrijskih naprav in/ali komunalnih čistilnih naprav in/ali razpršeno onesnaževanje – kmetijstvo

KJE:

Poostren nadzor industrija:

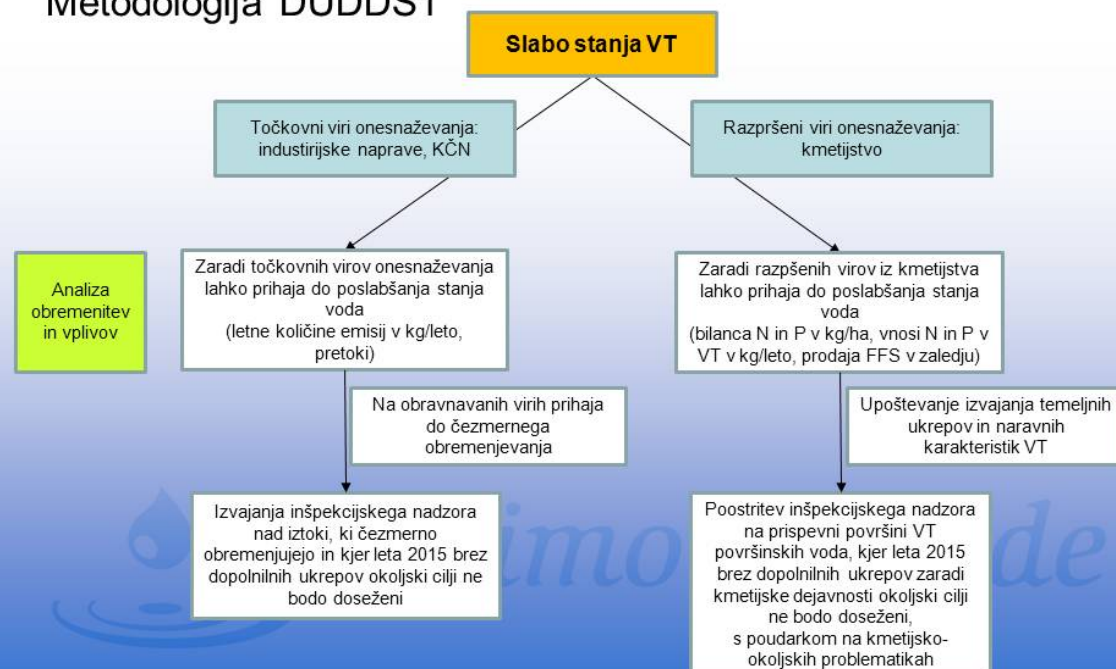
VO Donave: 2 VTPV
- SI132VT7 VT Kamniška Bistrica
Študa–Dol
- SI192VT1 VT Sotla Dobovec–
Podčetrtek

Poostren nadzor kmetijstvo (hranila in/ali FFS):

VO Donave: 4VTPV, 3 VTPodV
- SI1668VT MPVT zadrževalnik Šmartinsko jezero,
- SI38VT34 MPVT zadrževalnik Perniško jezero,
- SI434VT52 MPVT zadrževalnik Gajševsko jezero,
- SI442VT12 MPVT zadrževalnik Ledavsko jezero
- VTPodV_3012 Dravska kotlina
- VTPodV_4016 Murska kotlina
- VTPodV_1002 Savinjska kotlina

Metodologija DUDDS1

Poročilo o delu za leto 2012:
I/1 Izvajanje vodne direktive; I/1/1/1.2. Onesnaževanje
Inštitut za vode Republike Slovenije, Ljubljana, 2012

